

Ангел Антоніна Андріївна

*аспірант Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0002-3278-9793

e-mail: a.anhel@mkm.zk.drsu.gov.ua

ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ Е-УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розглянуто основні підходи до розуміння електронного урядування та організаційно-правові аспекти його практичної реалізації. Значну увагу приділено моделям е-уряду. Досліджено специфіку їх впровадження у світі та особливості вітчизняного формування і розвитку. Доведено необхідність подальшого удосконалення електронного урядування в Україні.

Ключові слова: е-урядування; електронний уряд; інформаційно-комунікаційні технології; електронні послуги; веб-технології; веб-портал; е-демократія.

Постановка проблеми. Рішення уряду за участі громадян було постійною боротьбою, починаючи з ранніх цивілізацій. Ще в Давній Греції Аристотель зазначав, що вирішення всіх державних питань має залежати від загального зібрання громадян; що судді повинні обиратись через жеребкування та на обмежений строк. Щоб досягти цієї мети, суспільство, особливо західне, застосовує різноманітні форми участі громадян у процесі державного управління, що не позбавлений труднощів. Вирішенням цієї проблеми стала представницька демократія, але в останні роки так звана криза представницьких демократій проявилась настільки очевидно, що не дивним є зниження частки участі громадян у виборах, адже останні не завжди отримують позитивні результати від діяльності своїх представників, на що і вказував Аристотель більше двох тисяч років тому [1].

Недостатня ефективність державного апарату, що спостерігається в Україні, невідповідність кількості його повноважень якості влади, необхідність перерозподілу і виключення дублювання функцій і повноважень органів виконавчої влади, перетворення сфери державного управління в обмежуючий фактор для соціально-економічного розвитку країни та підвищення її світової конкурентоспроможності послужили підставою для комплексної модернізації системи державного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ідея використання нових технологій для підтримки, вдосконалення, розширення або відновлення демократичних практик не є новою. Однією з найцікавіших концепцій, спрямованою на укріплення демократичних ініціатив у галузі державного управління, є теорія електронного урядування, що була започаткована наприкінці 1990-х рр. XX ст., хоча це не було чітко визначено та зрозуміло серед науковців та практиків цього напрямку.

У зарубіжній науковій літературі дослідженню проблематики електронного урядування, його особливостей та форм проявів у практичній діяльності присвячені роботи таких вчених, як: А. Белл, М. Бонем, С. Зурідіс, М. Боунс, С. Кліфт, С. Бурас, П. Норіс, Н. Катріс та інші.

Серед українських науковців, що вивчали питання електронного урядування, можна виділити П. Клімушина та А. Серенюка. В монографії “Електронне урядування в інформаційному суспільстві”, написаній ними, детально висвітлено актуальні науково-теоретичні засади електронного урядування та організаційно-правові аспекти формування і трансформації інформаційного суспільства в Україні. Окрім цього, вагомий внесок у дослідження теоретичних засад функціонування електронного урядування зробили такі вітчизняні вчені, як: Д. Дубов, І. Клименко, С. Кузнєцова, З. Пісковець, О. Рискова, К. Линьова, В. Шеверда та інші.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Протягом десятиліть потенційна користь застосування інформаційно-комунікаційних технологій у демократії участі продовжує зростати у всьому світі. Із кожним днем усе більше громадян користуються та дедалі частіше застосовують їх у політичних та громадських цілях. Щодня той чи інший уряд додає нову функцію в Інтернет-мережі, розроблену для того, щоб наблизити владу та громадян. Проте з розширенням можливостей електронного уряду виникають нові питання, від вирішення яких залежить навіть подальша доля держави. Зокрема, тенденція до відкритості та прозорості у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування призводить до великої ймовірності використання даної інформації в корисливих цілях як проти суспільства, так і проти приватних осіб, що стає потенційною загрозою цілісності та суверенітету самої держави. Окрім цього, чимало нових технологій, спрямованих на посилення можливостей електронного уряду в країні, призводять до накопичення, зберігання та використання особистої інформації, яка стосується користувачів послуг чи навіть відвідувачі веб-сайтів. Тому вирішення питань стосовно довіри громадян, посилення відповідальності посадових та службових осіб під час надання адміністративних послуг із застосуванням веб-технологій стає першочерговим завданням для тих, хто є частиною електронного уряду та керівництва держави загалом.

Виклад основного матеріалу. Термін “електронне урядування” походить від англ. поняття “electronic governance (e-government)”. При цьому слово “government” можна тлумачити по-різному, і перекладати як: 1) управління, керівництво, регулювання; 2) державна влада; 3) політичний устрій; 4) форма правління; 5) уряд; 6) керована губернатором провінція [2].

Як зазначається в Концепції розвитку електронного урядування в Україні, електронне урядування – це спосіб організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу

та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій [3]. Таким чином, поняття електронного урядування не зводиться до міністрів та їх помічників, інших державних службовців, яким можна відправити електронні листи через веб-мережу, а є високотехнологічним способом надання громадянам країни певного набору державних послуг через інтернет. Електронне урядування зводить практично до мінімуму особистісний фактор у взаємодії суспільства з державою.

Концепція електронного уряду, відповідно до положень Загального звіту про готовність до електронного уряду ООН, враховує переважно урядові веб-сайти, метою яких є створення "...інформаційного суспільства, орієнтованого на людей, що ставить потенціал інформаційно-комунікаційних технологій на службу розвитку та вирішення нових викликів інформаційного суспільства" [4].

Глобальне дослідження електронного уряду, спільна дослідницька ініціатива для глобального електронного уряду Організації Об'єднаних Націй та Американського товариства державного управління дає широке визначення електронного уряду: останній враховує використання всіх інформаційних та комунікаційних технологій, від факсимільних машин до бездротових пілотів, щоб полегшити щоденне управління урядом. Однак популярною є інтерпретація електронного урядування винятково як діяльності, що керується Інтернетом. Електронне урядування покращує доступ громадян до державної інформації, послуг та експертних знань для забезпечення участі громадян у державних процесах [5].

Аналогічно, електронне урядування "вузько" визначається як виробництво та надання державних послуг через ІТ-додатки. Однак це трактування може бути розтлумачено ширше, оскільки будь-який засіб у сфері ІТ-технологій використовується для спрощення та вдосконалення транзакцій між урядами та іншими суб'єктами, такими як виборчі установи, підприємства та інші урядові організації.

Основним елементом концепції електронного урядування є електронний уряд – єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадянами та суб'єктами господарювання. Останній не замінює і не є тотожним традиційному уряду, а лише визначає новий спосіб їх взаємодії на основі активного використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) з метою підвищення ефективності надання державних послуг. Не менш важливими складовими електронного урядування, окрім е-уряду, є: е-медицина; е-телефонія; е-законодавство; е-зайнятість; е-освіта; е-бібліотека; е-банк; е-демократія; е-кадастр; е-телебачення; е-транспорт [6].

Провівши аналіз реалізації концепції електронного урядування у світі, можна виділити дві основні моделі електронного урядування: е-Government 1.0; е-Government 2.0. Перша з цих моделей є базовою та найпоширенішою у світі, оскільки ґрунтується на наданні доступу до різноманітних електронних послуг

громадянам через веб-ресурси органів державної влади та місцевого самоврядування шляхом створення останніми методів та шляхів надання таких послуг на веб-ресурсах (власних або об'єднаних).

Результатом трансформації електронного уряду є перехід держав на модель e-Government 2.0, основою якої є інша форма веб-мережі – Web 2.0, завдяки чому уряд, громадяни та інноваційні компанії можуть поліпшити прозорість та ефективність державного управління за принципом “віддати уряд до рук громадян”. Перевагами другої форми електронного урядування є ініціативна участь громадян у наповненні того чи іншого ресурсу, націленість на розробку нового контенту, активніше та результативне громадське обговорення інформаційних повідомлень.

Залежно від рівня реалізації досліджуваної нами концепції, в тій чи іншій країні світу виділяють такі рівні електронного урядування:

1. G2C (government to citizens) або “Уряд – громадянам” (організація зворотного зв’язку з громадянами). Наслідком введення G2C стане зменшення черг, економія власних фінансових ресурсів.

2. G2E (government to employees) або “Уряд – службовцям” (відносини уряду з чиновниками або службовцями). Автоматизація процесів співпраці урядової системи з службовцями, чиновниками, консультантами на місцях.

3. G2B (government to business) або “Уряд – бізнесу” (відносини державних органів і бізнесу). Це автоматизація податкових виплат, проведення електронних тендерів на постачання продукції тощо.

4. G2G (government to government) або “Уряд – уряду” (автоматизація відносин і документообігу між відомствами) [7]. G2G – частина об’єднаної інформаційної системи, що забезпечує виконання таких завдань, як керування роботою державного апарату, координація діяльності регіональних управлінь і територіальних підрозділів, ведення внутрішнього діловодства [8].

Національні уряди роблять значні спроби зробити свої послуги та інформацію доступними в Інтернеті. Наприклад, згідно із опитуванням ООН, проведеним у 2008 р., Румунія потрапляє до країн середнього рівня за рахунок використання електронного уряду (відсоток використання 37%). Національний портал Румунії (www.e-guvernare.ro) має на меті поступово надати доступ до всіх послуг та інформації через веб-портали [9]. У Кореї, яка виграла глобальну премію ООН за електронне урядування за 2010 р. та 2011 р., громадяни можуть подавати клопотання уряду, скаржитися на державні послуги, сплачувати податки та подавати заявки на патенти в Інтернеті. Уряд Великобританії ставить перед собою мету зміцнити представницьку демократію за допомогою Інтернету та інших комунікаційних технологій, надавши розширені можливості для участі кожного громадянина в демократичному процесі; і для уряду та парламенту, щоб дізнатися думки, знання і досвід людей, яких вони представляють [10]. Цікавим для України є досвід електронного урядування в США. Так, американське керівництво активно працює над розвитком

електронного уряду і проводить саміти Gov 2.0. “Уряд 2.0”, який функціонує у США, дозволяє кожному громадянину в реальному часі запитувати і отримувати будь-які відкриті державні дані через спеціальний інтерфейс без бюрократичної тяганини і створювати на їх основі працюючі веб-додатки. Тобто завдання, які ставлять перед собою іноземні держави, полягають у тому, щоб використовувати Інтернет та інші комунікаційні технології для сприяння, розширення та поглиблення участі населення в демократичному процесі.

На основі світового досвіду Україна поступово впроваджує та реалізує у власних реаліях концепцію електронного урядування. Правовою основою функціонування в Україні електронного урядування є такі законодавчі та підзаконні акти, як: Конституція України; Закони України “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про електронний цифровий підпис”, “Про доступ до публічної інформації”, “Про адміністративні послуги”, “Про захист персональних даних”; Концепція розвитку електронного урядування в Україні; Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи “Партнерство “Відкритий Уряд” № 220-р від 05.04.2012 р. та інші. Так, відповідно до положень Концепції розвитку електронного урядування в Україні, основними заходами із забезпечення розвитку електронного урядування в нашій державі за даним напрямом є:

- 1) запровадження електронних послуг, зокрема адміністративних, у всіх сферах суспільного життя;
- 2) реалізація принципу єдиного вікна (“one-stop-shop”) шляхом забезпечення розвитку та функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг як єдиної точки доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг;
- 3) розвиток електронних публічних закупівель, електронних договорів і рахунків, електронних аукціонів;
- 4) стимулювання використання електронних послуг фізичними та юридичними особами [11].

Поняття електронної послуги на законодавчому рівні визначено в Законі України “Про електронні довірчі послуги” як будь-яка послуга, що надається через інформаційно-телекомунікаційну систему [12].

Із метою удосконалення системи надання адміністративних послуг із 2010 р. в Україні здійснено ряд важливих заходів, зокрема щодо відміни дозволів щодо надання адміністративних послуг суб’єктами господарювання; розробки та ведення реєстру адміністративних послуг; зменшення кількості документів, необхідних для одержання адміністративних послуг; відкриття регіональних центрів надання адміністративних послуг; затвердження стандартів надання адміністративних послуг.

Окрім цього, в нашій державі створюється Міністерство цифрової трансформації України, яке є центральним органом виконавчої влади, що відповідає за впровадження політики Уряду щодо електронного урядування,

інформатизації, розвитку інформаційного суспільства, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, цифровізації органів державної влади.

Доцільно відзначити, що процес інформатизації адміністративних послуг в Україні розвивається швидкими темпами. Так, на Урядовому порталі наразі доступні 118 електронних послуг, користування якими минулого року зросло втричі. Україна має одні з найшвидших в світі темпи відкриття даних, більше 5 тис. електронних документів щодня пересилається між державними органами. Наприклад, великою популярністю користується адміністративна послуга щодо проставлення апостилю, яка надається відділами державної реєстрації актів цивільного стану територіального органу Міністерства юстиції України. Вповноважена на таку дію посадова особа відповідного відділу за допомогою програмних засобів ведення Електронного реєстру апостилів формує заяву, виготовляє електронні копії документів шляхом сканування та розміщує їх у цьому реєстрі за допомогою програмних засобів його ведення. Документи, подані для проставлення апостилю, розглядаються Міністерством юстиції України. За результатом розгляду заяви та поданих документів посадова особа Міністерства юстиції України проставляє апостиль або відмовляє у його проставленні, формуючи за допомогою програмних засобів ведення Електронного реєстру апостилів відповідний електронний документ із накладенням власного електронного цифрового підпису та проставленням на документ електронного цифрового підпису (печатки) Міністерства юстиції України.

Також для зручності громадян та уникнення черг у відділах державної реєстрації актів цивільного стану кожна особа може скористатись веб-порталом “Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану”. На даному порталі особа може записатись на прийом до відділу ДРАЦС у зручний для неї час, задати питання в онлайн режимі, подати заяви на реєстрацію актів цивільного стану.

Окрім цього, в Україні стартує пілотний проект е-малятко. Цей сервіс дасть змогу українським батькам без будь-якої бюрократії отримати 10 базових послуг від держави, пов’язаних із народженням дитини. Ідеться про державну реєстрацію народження дитини, реєстрацію місця проживання малюка, внесення відомостей про дитину до реєстру пацієнтів, реєстрацію в державному реєстрі платників податків, призначення державної допомоги при народженні дитини, видачу посвідчення батькам багатодітних сімей та призначення допомоги дітям, які виховуються в багатодітних сім’ях.

Ще одним підтвердженням розвитку електронного урядування в Україні є створення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (реєстр декларацій, або система е-декларування). Цей реєстр функціонує як електронна онлайн-система, що дозволяє вносити, перевіряти та оприлюднювати майнові декларації держслужбовців та інших осіб, що за законом зобов’язані це робити.

Таким чином, уряд може зробити державні установи більш прозорими, допомогти громадянам отримати доступ до публічної інформації та розширити їхню участь у демократичних процесах. Але сумнівно, що всі ці можливості можна повністю реалізувати на сьогодні або в найближчому майбутньому, оскільки не все населення світу має доступ до мережі Інтернет [13].

Кожну еволюційну практику та інструменти ІКТ потрібно розглядати в контексті демократичних цілей, серед яких: довіра та підзвітність; легітимність та розуміння; задоволення потреб громадян та швидкість обслуговування; досягнення та рівноправний доступ; ефективне представництво та прийняття рішень; участь та консультації [14].

Не потрібно відкидати те, що під час втілення в життя концепції електронного урядування в конкретній державі можуть виникнути труднощі при розробці, впровадженні та оновленні сайтів електронного уряду та багато інших перешкод, зокрема:

1) безпека. Питання безпеки в електронному уряді можна вирішити захистом від “хакерів” та вірусів, забезпечивши цілісність електронних записів, запобігання перехопленню чи фальсифікації інформації;

2) конфіденційність. Щоб не втратити довіру користувачів до електронного уряду та запобігти шахрайству у використанні особистої інформації, уряд повинен виробити методи та способи, щоб обмежити обмін особистою інформацією з особами чи організаціями, яким користувач не надав цю інформацію як всередині, так і поза урядом;

3) цифровий поділ. Нерівність у доступі до електронного уряду та його використання можуть бути пов’язані з низкою характеристик, враховуючи вік, географію, рівень доходу, рівень освіти, мову та інвалідність. Вирішення цього питання – процес, який Європейський Союз назвав “е-включенням”, буде суттєвим для розвитку електронного урядування;

4) доступність. Забезпечення того, щоб люди з обмеженими можливостями могли використовувати веб-сайти електронного уряду, є ще одним важливим питанням розвитку цієї концепції. Для останніх певний веб-сайт доступний тоді, “коли він може використовуватися різними способами, які не залежать від єдиного органу чуття чи конкретної здатності”. До прикладу, в Україні всі офіційні веб-сайти органів державної влади та органів місцевого самоврядування існують у двох версіях: звичайній та для слабоворих;

5) обізнаність та впевненість громадян тощо. Уряди також можуть бути надто амбітними у питаннях електронного урядування, не достатньо даючи громадянам інформацію та впевненість у наданих послугах, доступних через систему електронного уряду. Наприклад, Сполучене Королівство витрачає мільярди фунтів для досягнення того, щоб всі публічні послуги, які можна здійснювати через Інтернет, могли бути доступними в електронній формі, але виявляють, що чимало громадян та підприємств не знають про доступні послуги або не хочуть їх використовувати [15]. Багато з цих питань є ключовими та

стали часто повторюваними сумнівами в обговоренні концепції електронного урядування.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи вище викладене, доцільно зазначити, що електронне урядування в Україні та й у світі досі перебуває на стадії формування, і будь-яке ідеалізоване бачення електронного уряду є невірним. Звичайно, можна виділити чимало позитивних наслідків запровадження електронного урядування, зокрема: відкритість та прозорість діяльності органів державної влади, а особливо уряду, заощадження часових та фінансових ресурсів, зростання показників ефективності надання адміністративних послуг, забезпечення доступу до публічної інформації за допомогою сучасних інформаційних технологій, позбавлення службовців від шаблонної та непотрібної роботи, виключення особистісного фактору із взаємовідносин громадян та держави, представників бізнесу у взаєминах із державними чиновниками, цілодобовий доступ до отримання адміністративних послуг через веб-ресурси, підвищення рівня демократизації суспільства.

Ефективне електронне урядування – це інноваційний та прозорий спосіб надання зручних та прозорих послуг уряду та обміну інформацією з громадянами, заощаджуючи час та гроші. Із втіленням в сучасне ділове життя системи електронного урядування виникла реальна можливість підняти рівень спілкування в діловій сфері. Це форма організації державного управління, за якою відбувається активна взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з суспільством, людиною та е-громадянином, бізнесом за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Електронний уряд має величезний потенціал для покращення результативності взаємодії між громадянами, бізнесом та урядом. Зрілий, ефективний електронний уряд створюватиме нові методи та способи участі населення в державних справах, виконуючи роль елемента, що в електронній формі поєднує громадян, бізнес та всі рівні влади в країні.

Список використаної літератури

1. Pelaez J. I., Casad A. M., Yanez Estela R., Duran Freddy A. E-democracy & e-government: Present and future. URL : <https://ieeexplore.ieee.org/document/7461701> (date of using: 15.09.2019).
2. Азизов Р. Ф. Электронное правительство как элемент электронного государства // Ученые труды Российской академии адвокатуры и нотариата. 2014. № 4 (35). С. 22—27.
3. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 2250-р від 13.12.2010 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-p> (дата звернення: 20.09.2019).
4. E-Government in support of sustainable development. URL : <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2016> (date of using: 25.09.2019).
5. Moon M. J. The evolution of e-government among municipalities: rhetoric or reality // Public Administration Review. 2002. № 62. P. 424—433.

6. Електронне урядування. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Електронне_урядування (дата звернення: 18.09.2019).
7. Ibid.
8. Moon M. J. The evolution of e-government... P. 440—445.
9. Colesca S., Dobrica L. Adoption and Use of E-government Services: The Case of Romania // Journal of Applied Research and Technology. № 6(3). С. 215—217.
10. Clift L. E-Government and Democracy. Representation and Citizen Engagement in the Information Age. URL : <http://www.publicus.net/e-government/> (date of using: 23.09.2019).
11. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні...
12. Про електронні довірчі послуги : Закон України № 2155-VIII від 05.10.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. С. 400.
13. Netchaeva I. E-Government and E-Democracy A Comparison of Opportunities in the North and South. URL : <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan039300.pdf> (date of using: 28.09.2019).
14. Clift L. E-Government and Democracy. Representation and Citizen Engagement...
15. Paul T. Jaeger. The endless wire: E-Government as a global phenomenon // Government Information Quarterly. № 20(4). P. 323—331.

Статтю подано: 18.11.2019

Статтю схвалено: 20.12.2019

Angel Antonina Andriivna

*postgraduate student of the Lviv regional institute of the State Administration
the National Academy of the State Administration under the president of Ukraine*

ORCID: 0000-0002-3278-9793

e-mail: a.anhel@mkm.zk.drsu.gov.ua

POSSIBILITIES AND OPPORTUNITIES OF E-GOVERNMENT IN UKRAINE

Problem setting. Taking government decisions with the participation of citizens was a constant effort from the earlier civilizations. In the ancient Greece Aristotle pointed out that resolution of all state issues must depend on the general meeting of citizens, and the judges must be elected by way of draw procedure for the period of fixed duration. The problem of citizens' participation in the process of the state administration can be resolved by the medium of representative democracy, but in recent years the so-called crisis of representative democracies became so evident that the reduction of participation quota of citizens in the elections was not surprising, given the fact that the latter do not always obtain positive results from the activity of their representatives.

Recent research and publications analysis. The idea of employment of new technologies for the support, development, expansion and renewal of democratic practical activities came up long time ago. In the foreign scientific literature the works of such scientists as A. Bell, M. Bonham, S. Zuridis, M. Bones, S. Klift, S. Buras, P. Noris, N. Katris and others, were dedicated to the research of the problem of electronic government, its specific aspects, forms and manifestation in the practical activity. Among Ukrainian scientists who learned the issue of electronic government we can name P. Klimushyn and A. Serenyuk. In their monograph "Electronic government in the information society" they highlighted the actual scientific and

theoretical fundamentals of electronic government and organizational and juridical aspects of formation and transformation of the information society in Ukraine.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. Over the decades the potential benefits of employment of information and communication technologies in the democracy continue to grow worldwide. Consequently the enhancement of electronic government brings up new questions the decision of which will influence even the subsequent fate of the country. In particular, the tendency towards openness and transparency in the activity of public and local authorities will most probably lead to the employment of such information for lucrative purposes, it can be misused against the state and the private persons as well and it may bring the potential hazard to the integrity and sovereignty of the state.

Paper main body. The expression “electronic government” is referred to the English term “Electronic governance (e-government)”. In accordance with the concept of development of electronic government in Ukraine, electronic government is a method of organization of the state power through the use of information network systems and segments of the global information network. It can enable the government authorities to work on a real-time basis, and make everyday communication of citizens, juridical persons, non-public organizations with the government authorities more simple and accessible. Analyzing the realization of the concept of electronic government around the world we can select two main models of electronic government: e-Government 1.0 and e-Government 2.0. The first of these models is primary as it is based on the idea of providing citizens the access to various electronic services through the web resources of the public and local authorities by means of creating by the latter methods and ways of providing such services on web resources (own or joint).

The result of transformation of electronic government is the adaptation of the model e-Government 2.0 worldwide. This model is based on another form of web network, Web 2.0, and it assists the government, citizens and innovation companies in improving transparency and efficiency of the state administration under the principle “give the government into the hands of citizens”.

On the basis of international experience Ukraine step by step implements and puts into practice the concept of electronic government in its own environment. As confirmation of this fact we have access to 188 electronic services on the Government web portal, formation of the Ministry of digital transformation of Ukraine and also creation of the pilot project “e-malyatko” and so forth.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Electronic government has enormous potential in improving the efficiency of cooperation between citizens, business community and the government. The advanced and effective electronic government will create new methods and ways of citizens’ participation in the state affairs fulfilling its function and in electronic format uniting citizens, business and all levels of power in the country.

Key words: e-government; electronic government; information and communication technologies; electronic services; web technologies; web portal; e-democracy.

References

1. Pelaez, J. I., Casad, A. M., Yanez, Estela R., Duran, Freddy A. *E-democracy & e-government: Present and future*. URL : <https://ieeexplore.ieee.org/document/7461701>.
2. Azizov, R. F. (2014). Jelektronnoe pravitel'stvo kak jelement jelektronnogo gosudarstva. *Uchenye trudy Rossijskoj akademii advokatury i notariata*, № 4 (35), pp. 22-27 [in Russian].

3. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannia v Ukraini. № 2250-r. (2010) [in Ukrainian].
4. *E-Government in support of sustainable development*. URL : <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2016>.
5. Moon, M. J. (2002). The evolution of e-government among municipalities: rhetoric or reality. *Public Administration Review*, № 62, pp. 424-433.
6. *Elektronne uriaduvannia*. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Електронне_урядування [in Ukrainian].
7. Ibid.
8. Moon, M. J. (2002). The evolution of e-government among municipalities: rhetoric or reality... pp. 440-445.
9. Colesca, S., Dobrica, L. Adoption and Use of E-government Services: The Case of Romania. *Journal of Applied Research and Technology*, № 6(3), pp. 215-217.
10. Clift, L. *E-Government and Democracy. Representation and Citizen Engagement in the Information Age*. URL : <http://www.publicus.net/e-government>.
11. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannia v Ukraini...
12. Pro elektronni dovirchi posluhy. № 2155-VIII. (2017) [in Ukrainian].
13. Netchaeva, I. *E-Government and E-Democracy A Comparison of Opportunities in the North and South*. URL : <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan039300.pdf>.
14. Clift, L. *E-Government and Democracy. Representation and Citizen Engagement in the Information Age...*
15. Paul, T. Jaeger. The endless wire: E-Government as a global phenomenon. *Government Information Quarterly*, № 20(4), pp. 323-331.

Paper submitted: 18.11.2019

Paper accepted: 20.12.2019

Цитування: Ангел А. А. Перспективи та можливості е-урядування в Україні // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(61) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2019. С. 63—73. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198497>).

Citation: Anhel, A. A. (2019). Possibilities and opportunities of E-Government in Ukraine. *Efficiency of Public Administration*, Issue 4(61), pp. 63-73. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198497>).